

■

LA SESSIÓ D'ANÀLISI DE CASOS, dels Centres de Serveis Socials

METODOLOGIA PEL DESENVOLUPAMENT I
CONDUCCIÓ DE LA SESSIÓ D'ANÀLISI. DEFINICIÓ
D'UN PROTOCOL

Octubre 2011

Departament de Planificació i Processos
Ajuntament de Barcelona

DOCUMENT DE

Introducció al document

DEFINICIÓ I FINALITAT DE LA SESSIÓ D'ANÀLISI DE CASOS EN ELS CSS4

- Tipus de sessió d'anàlisi segons la finalitat 5
- Característiques i condicions prèvies per la realització de la Sessió d'Anàlisi. 6
- Algunes recomanacions de comportament pels participants en la sessió. 7

PERFIL I ROLS DEL CONDUCTOR 7

EL PROCÉS . LA PAUTA METODOLÒGICA 9

1. La preparació i presentació 10
2. L'anàlisi i discussió tècnica 11
3. Les conclusions tècniques 12
4. L'avaluació de la sessió 12

EL PRODUCTE I EFECTES DE LA SESSIÓ D'ANÀLISI 12

Protocols 14,15 i 16

Bibliografia 17

Introducció

Els Serveis Socials com tots els sistemes d'atenció a les persones, son sistemes complexes a on la sistematització del conjunt d'intervencions professionals no pot ser l'únic mecanisme d'acció. Tots els sistemes d'atenció a les persones es doten de mecanismes de qualitat per tal de aprofundir i repensar les seves actuacions.

Els serveis socials es doten de mecanismes de qualitat (espais d'anàlisi, intercanvis professionals..i altres procediments tècnics.) que permeten aturar els processos per introduir reflexió, nous in puts i noves perspectives, tant per repensar les pròpies intervencions, com també per que ajudin als professionals d'un equip, a sostenir els processos de treball i acompanyament del les persones, sovint difícils i particularment complexos en el sistema d'atenció social.

El present document tècnic és una pauta tècnica de referència pel desenvolupament de la sessió d'anàlisi de casos del circuit d'atenció dels Serveis Socials Bàsics.

Es basa en el treball fet en l'espai de gestió del coneixement dels psicòlegs i psicòlogues de SSB, però també en diferents documents, i material bibliogràfic ressenyat, com també en les experiències prèvies que en el sistema de Serveis Socials s'han vingut desenvolupament en diferents equips.

DEFINICIÓ I FINALITAT S LA SESSIÓ D'ANÀLISI DE CASOS (S.A.) EN ELS CSS

La Sessió d'Anàlisi del CSS és un espai tècnic de treball intern, de 2 h de duració i de periodicitat mensual en el que participen tots els membres que formen part de la Unitat de Primera Acollida i de la Unitat de Seguiment, Tractament i Atenció Col·lectiva

L'objectiu principal es centre en **l'Anàlisi en profunditat dels casos que ho requereixen**.

És un espai col·lectiu d'equip i de servei, de reflexió conjunta del que es dota la organització del CSS, i que forma part del circuit d'atenció de SSB.

És un espai tècnic, no jeràrquic, que utilitza una metodologia favorable al treball d'anàlisi en profunditat, per repensar els casos i situacions ateses, i/o per aprofundir en temes relacionats amb aquesta atenció

Aquests casos poden provenir tant de la Unitat Primera Atenció com de la Unitat de Tractament i Seguiment.

Com màxim en cada sessió es treballaran 2 casos.

L'espai d'Anàlisi de Casos forma part de la organització del CSS

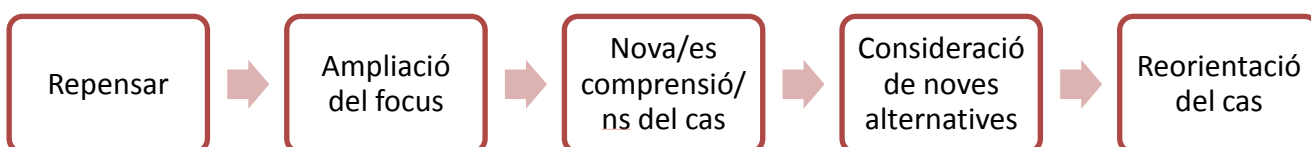
La sessió d'anàlisi dels CSS te una doble dimensió:

1.-És un espai de reflexió i de nova comprensió del casos i situacions ateses.

És un espai a on s'amplia el focus d'anàlisi , donant possibilitat tant a considerar noves informacions, com nous significats productes de noves mirades. Es pensa i repensa el cas des de noves posicions i des de noves i diferents perspectives i es contrasten el diferents punts de vista.

És un espai que serveix al professional de referència i als professionals implicats en el cas, per a fer-se noves preguntes, arribar a **noves visions i comprensions del cas** i contemplar com a conseqüència noves alternatives possibles per l'atenció.

Serveix per identificar i **considerar noves alternatives possibles per reorientar el cas**.

2.- És un espai d'aprenentatge col·lectiu, que ens reporta un producte que va més enllà de cada cas, i que recau en el desenvolupament tècnic i professional de l'equip.

En la S.A. es dona un context tècnic d'aprenentatge col·lectiu, que sovint va més enllà del cas en sí, dons reverteix en cada un dels professionals i en l'equip com col·lectiu.

Es produeix un revestiment del cos tècnic de l'equip. L'equip adquireix identitat tècnica, es a dir va construint criteris tècnics propis a partir de l'aprenentatge producte de l'anàlisi de casos.

Aquest aprenentatge sorgeix dels processos d'anàlisi i reflexió compartits sobre cada cas treballat, però també és pot considerar la voluntat d'exemplificar una temàtica o tipus d'abordatge per tal d'aprofundir-hi com equip tècnic amb finalitat explícita d'aprenentatge.

Tipus de sessió d'anàlisi segons la finalitat

D'aquesta manera podem visualitzar un doble focus, per una banda l'aprofundiment sobre l'abordatge d'un determinat cas, però per l'altre d'aprenentatge i desenvolupament professional de tot l'equip.

Aquesta consideració requereix una atenció especial a l'hora de definir la finalitat de la sessió d'anàlisi, dons mes allà de l'aprenentatge extret del procés d'anàlisi de cada cas, és creu important clarificar **quan** es porta un cas a SA i per a **què, es a dir amb quina finalitat** . La finalitat de les sessions de partida ajudarà a clarificar el seu funcionament.

Distingirem dons

Dos tipus de S.A.

1. **D'aprofundir sobre un cas en sí, per orientar o reorientar el decurs del abordatge i tractament.**
2. **D'aprofundir sobre un cas com a model** . El cas es un **exemple tipus**, que es presenta com categoria a estudiar o con model d'intervenció amb la finalitat concreta de revertir en el cos tècnic de l'equip.

En aquest apartat també hi considerem les sessions en que es vol aprofundir sobre una **temàtica** . (problemàtica o tipus d'abordatge, per a la qual cosa, s'aporten i s'utilitzen alguns casos com exemples, o com materials per sustentar el treball de discussió temàtica i fins i tot es pot aportar material teòric)

Característiques i condicions prèvies per la realització de la sessió d'anàlisi

Algunes reflexions quan a les condicions per realitzar la Sessió d'Anàlisi.

Aquest espai requereix de certes condicions prèvies, d'equip per que la S.A. es pugui donar i esser funcional.

- Què es plantegi com un espai tècnic entre membre d'un equip, no jeràrquic, on s'admeten i respecten tots els punts de vista, sense jutjar, en igualtat de condicions.
- Què es consensuï prèviament amb l'equip el compromís en el compliment d'aquestes condicions d'escolta respectuosa que generin un clima de confiança i sinceritat per a la presentació del cas.
- El plantejament de l'anàlisi de cas és de servei i el focus és el cas, no la intervenció professional .
- Cal que es donin les condicions organitzatives internes als CSS per que es pugui donar aquesta sessió i que la direcció faci l'encàrrec explícit i comunicat a la resta de l'equip, al professional que ha de fer el rol de conductor .
- La selecció dels casos es farà per regla general a partir de casos considerats en la reunió de la USTAC segons una prioritat tècnica. Es planificarà la sessió d'anàlisi ajustant els temps necessaris per una banda per facilitar la preparació del cas per la sessió, però també contemplant la temporalitat que se'n desprengui de les necessitats pròpies del cas.
- La direcció estarà assabentada prèviament del cas o temàtica que es treballarà en cada sessió, i sempre que sigui necessari decidirà la prioritat. La direcció per regla general no hi serà present.
- La responsabilitat tècnica i decisió respecte el cas és del professional de referència, que conjuntament amb els professionals que treballen en el cas des dels diferents rols, valoraran les alternatives, de quina manera i quins nous elements (estratègies tècniques) s'incorporen en la orientació del cas.
- La direcció és finalment com en tots els casos qui podrà prendre la ultima decisió.
- Si es considera que després d'un període tècnic estimat és important conèixer el seguiment i evolució del cas, donat que ja no serà motiu d'anàlisi en profunditat, el cas es portarà a la sessió de la USTAC per una revisió funcional de la evolució del mateix, així com per veure els efectes de les alternatives considerades.
- Per que es puguin fer sessions amb finalitat col·lectiva, és a dir per aprofundir en un cas com a model , s'ha de donar un procés d'equip en el que es consideri la necessitat de fer aquests tipus de sessions amb una finalitat d'aprenentatge col·lectiu. Si es així, la direcció marcarà una organització periòdica per que es puguin combinar les dues modalitats de sessió d'anàlisi, atenent sempre a la prioritat d'anàlisi d'aquells casos que es necessiti pel decurs del seu abordatge.

Algunes recomanacions de comportament pels participants en la sessió:

- Ningú ha de sentir que s'ha de sotmetre al saber de l'altre. És important que ningú se senti atacat ni perseguit, ni adoctrinat.
- Ningú ha de jutjar l'actuació de l'altre, ni fer preguntes que desqualifiquin o comprometin
- Caldrà demanar sempre arguments amb l'objectiu de poder comprendre el procés del cas i el treball del professional en curs.
- Escoltar el cas i mostrar interès. No interpretar. No donar consell de forma directa. Aportar suggeriments o hipòtesis

PERFIL I ROLS DEL CONDUCTOR

El Model de SSB contempla que el psicòleg/SSB és per perfil i posició qui té la millor situació per poder fer aquesta tasca de conductor, per dos motius.

- Des de la posició, el psicòleg/a forma part d'un servei de suport tècnic al professionals i aquesta és una **funció de suport**.
- Pel perfil professional propi del psicòleg/a de SSB (veure competències professionals):
 - té **visió psicosocial** de les persones i famílies
 - té **coneixement de les dinàmiques de grups**.

Es preveu que per que el psicòleg/a de SSB pugui desenvolupar aquesta funció s'hauran de donar condicions quan a:

- La dinàmica relacional i moment de l'equip
- La formació, experiència i habilitats del psicòleg de cada equip.
- El criteri i l'encàrrec de la Direcció

Es parteix doncs de la base de que la conducció de la sessió d'anàlisi és un encàrrec, i que el psicòleg/a per la seva posició i perfil està en millor situació per dur-lo a terme.

La funció de conductor està estretament relacionada amb la cura i suport tècnic de l'equip

La posició de metodòleg és la més neutra i facilita la funció de conductor de la sessió.

Per aquest motiu es necessari disposar una bona guia metodològica que ajudi a que la sessió es condueixi de forma ordenada tècnicament al llarg de tot el procés.

La perspectiva psicològica inherent al perfil professional és però, una mirada que cal posar en valor, tant pel cas en sí com per la conducció de la dinàmica de grup.

Tenint en compte aquestes prèvies es poden identificar determinats rols, del conductor de la sessió d'anàlisi

- **METODÒLEG** pròpiament dit: Condueix el procés metodològic (des de la preparació del cas fins la presentació, la discussió, fins el producte)
- **FACILITADOR** de les intervencions i de les aportacions en torn al cas
- **ORIENTADOR DE LA DISCUSSIÓ**
- **CONDUCTOR GRUPAL**
- **Ajuda i dona suport al professional(s)** que exposa el cas, des de la seva funció de suport tècnic al professional.

A partir d'aquí podem senyalar algunes funcions que se'n desprenen:

En relació al cas	En relació al grup	En relació al professional que exposa
•Promoure la reflexió sobre els grans apartats del guió metodològic, segons cada cas •Identificació de noves o diferents comprensions del cas •Identificació d'alternatives •Identificació de límits	•Dinamitzador de la participació •Facilitar diferents visions •Identificar posicions	•Ajudar a la preparació si hi ha demanda •Modular la vivència del cas per part del professional, si hi ha demanda.

Per regla general el conductor de la sessió haurà de participar, suggerir i senyalar aportacions i posicions per tal de que siguin considerades, però haurà de mantenir-se amb una certa distància quan vegi que la pròpia dinàmica de grup està produint aportacions.

Habilitats

- Habilitat per escoltar i motivar la participació.
- Actitud positiva i de suport a totes les aportacions
- Habilitat per obrir la discussió: Haurà de trobar un equilibri entre una conducció directiva i facilitar el flux d'aportacions, paraules i diferents discursos.

Tasques a fer:

- Introduir la sessió de forma molt breu. Fent una presentació dels professionals que presentaran el cas. Si es presenta el cas com model presentar també la temàtica i el motiu de l'elecció.

- Assegurar la presentació del cas segons la guia metodològica
- Conduir al grup per al procés d'anàlisi seguint els grans temes previstos.
- Ajudar a passar d'un tema a l'altre fent les connexions necessàries per donar continuïtat al procés
- Preguntar a tots els participants el seu punt de vista davant de determinats punts clau
- Senyalar diferents visions o posicions
- Senyalar les alternatives que es presenten
- Defugir del rol de supervisor o terapeuta.
- Fer un resum de la sessió seguint la pauta metodològica, fent especial èmfasi en les conclusions
- Fer arribar a direcció el resum.

En aquestes sessions, el psicòleg/a com a conductor de la sessió podrà aportar informació sobre les seves intervencions en els casos en que és presentin i que hi hagi estat implicat amb diferents rols (assessorament, col·laboracions puntuals o intervenció directa...). No podrà presentar un cas com referent principal i alhora ser el conductor de la sessió.

EL PROCÉS: LA PAUTA METODOLÒGICA.

Quan parlem de pauta metodològica ens centrarem bàsicament en un guió metodològic per conduir el procés d'anàlisi d'un cas, amb la finalitat d'aprofundir per orientar o reorientar la comprensió del cas i l'abordatge o el tractament.

Distingim 4 apartats claus de la pauta metodològica a seguir que marcaran alhora el temps de la sessió

1. **LA PREPARACIÓ - PRESENTACIÓ DEL CAS.** El cas, la demanda(s) i la seva història amb el servei (hipòtesi inicial, DPPR, intervencions, motiu...)
2. **L'ANÀLISI I DISCUSSIÓ TÈCNICA.** Preguntes a fer-se (en la sessió) per tal de portar a terme la **discussió tècnica**.
3. **CONCLUSIONS TÈCNIQUES:** Hipòtesi diagnòstica. Identificació de alternatives possibles. Identificació de límits i dificultats. Hipòtesis de treball i reorientació
4. **L'AVALUACIÓ DE LA SESSIÓ.** Recollir la valoració dels propis participants de la sessió

1.-LA PREPARACIÓ I PRESENTACIÓ DEL CAS

La primera part és la de preparació i presentació del cas

Cal garantir que la preparació presentació del cas no sigui complexa, amb l'objectiu de no generar feina innecessària, però que estigui ordenada per aquest fi.

- L'ídoni és que es pugui portar la presentació del cas per escrit per facilitar la presentació i fer cultura d'equip al respecte, la qual cosa no exclou que es faci una breu presentació verbal.
- La pauta de presentació d'un cas és la base per fer el relat del cas. Es un guió bàsic i estructurat, que facilita la presentació al professional.
- Es recomana que tothom la pugui tenir prèviament per escrit
- El conductor de la sessió obrirà la sessió de treball i seguidament el cas serà presentat sempre pel professional de referència, poden tenir la col·laboració dels coreferents interdisciplinaris si es un cas interdisciplinari, així com aportacions d'altres professional que hagin participat.

Els apartats que cal preparar son:

- **MOTIU ACTUAL DE LA PRESENTACIÓ DEL CAS A S.A.**
- **GENOGRAMA**
- **ANTECEDENTS SIGNIFICATIUS DEL CAS I RELAT DE LA RELACIÓ AMB SSB:**
 - Com arriba al Serveis Socials .
 - Via d'arribada, derivació.
 - Demanada /s, i qui la fa.
 - Problema/es identificats.
 - Hipòtesi diagnòstica amb la que s'ha treballat.
 - Solucions intentades i per que. Efectes. Últimes intervencions realitzades.
 - Altres serveis que intervenen. Relació amb el servei i amb els recursos.
 - Plantejar episodis (si cal).

2.- ANÀLISI I DISCUSSIÓ TÈCNICA

Una vegada s'ha presentat el cas, comença la discussió tècnica que ha de servir per repensar el cas. Per aquest motiu el conductor, portarà el procés de discussió assegurant que s'hagin repassat tots els grans apartats metodològics bàsics i preestablerts. Es tracta de fer-se preguntes rellevants en funció de les característiques del cas per ajudar a repensar el

La pauta metodològica de la fase d'anàlisi i discussió tècnica està estructurada en grans apartats que rotulen els aspectes a aprofundir

Es tracta de fer-se preguntes rellevants durant la sessió en funció de les característiques del cas a partir dels grans apartats preestablerts.

El conductor conduirà la sessió per aquests temes :

- **LA DEMANDA** de la persona usuària. Com es va formular la demanda i qui ho va fer. Com es va interpretar . Desencadenant de la demanda en el seu moment.
- **EL PROBLEMA** de la persona usuària . Percepció i formulació del problema o dificultat per part de la persona usuària. Quina visió en tenen la família o els amics més pròxim d'aquest problema. Després d'aquest quins altres problemes tenen? Definició (ns) del problema per professionals, serveis...
- **POTENCIALITATS**, capacitats i possibles suports o recursos de la persona usuària, família o de l'entorn. Si SSB no puges donar resposta com abordarien aquest problema. Com ha solucionat altres vegades aquesta o altres situacions.
- **HIPÒTESI DIAGNÒSTICA** amb l'ha que s'ha treballat. Quina lectura s'ha fet del problema des del servei. Quin significat s'ha associat als indicadors Com els coneixem.
- **LES EXPECTATIVES I POSICIÓ DE L'USUARI RESPECTE DEL SERVEI**. Que esperen que els resolgui SSB. Si és la primera vegada que van a SSB, o com va anar altres vegades. Qui coneixen i que van resoldre a SSB . Quin imaginari te la família del SSB. Quin tipus de vinculació, dependència, relació te la persona usuària amb el servei. Quin es l'encaix actual servei-persona usuària? Sensacions i impacte que desperta el cas en el servei.
- **ESTRUCTURA I DINÀMICA FAMILIAR**. La posició relació de la persona usuària amb la seva família. Etapa evolutiva del cicle vital familiar. Funció del símptoma o problema en el grup familiar. Si hi ha patrons de relació que es repeteixen.
- **LES ESTRATÈGIES TÈCNIQUES UTILITZADES** pels professionals del servei. Obstacles i dificultats en el decurs de la intervenció. Resistències i dificultats de la família, usuari, professionals, serveis.. Que ha funcionat be i com s'explica.
- **LA XARXA DE SERVEIS** intervinents. Relació de la persona usuària amb cada un d'ells. Relació i coordinació dels serveis amb SSB. Visió dels serveis de la persona i el seu problema.
- **LA XARXA DE SUPORT I PROXIMITAT**. Si és coneixen el vincles de proximitat Quina relació te la seva situació amb el context a on viu. Vida social, barri..

3.- CONCLUSIONS TÈCNIQUES

Finalment el conductor repetirà i constatarà els elements de cada apartat del cas que han aparegut com significatius, diferents, o nous. En concret recollirà elements entorn a

- **NOVES HIPÒTESIS DIAGNÒSTIQUES CONSIDERADES** . Nous significats i noves comprensions del cas
- **IDENTIFICACIÓ D'ALTERNATIVES POSSIBLES**. Les diferents alternatives que s'hagin plantejat, totals o parcials.
- **IDENTIFICACIÓ DE LÍMITS I DIFICULTATS**. Aquelles qüestions que es preveuen difícils, crítiques o que no estan a l'abast del servei o de la família
- **NOVES ORIENTACIONS DEL PLA DE TREBALL IDENTIFICADES**. Canvis, línies de treball, previsions, temporalitats.

Si es considera que es important conèixer el seguiment i evolució d'aquest cas, donat que ja no serà motiu d'anàlisi en profunditat, el cas es portarà a la sessió de la USTAC per una revisió funcional

4.- L'AVALUACIÓ DE LA SESSIÓ

Cal dedicar el últims 5 minuts de la sessió a avaluar com ha anat la sessió tant pels professionals que han presentat el cas com `per la resta de membres de l'equip.

Respecte dels professionals que han presentat el cas.

- Com s'han sentit
- Si creuen que les aportacions els poden ser útils per repensar el cas

Respecte de tots els membres de l'equip

- Han après alguna cosa d'aquesta sessió
- Si volen afegir alguna qüestió de la dinàmica de la sessió o del conductor.

EL PRODUCTE I EFECTES DE LA SESSIÓ D'ANÀLISI

La sessió d'anàlisi, pretén un producte final, que es **l'efecte que produeix en els casos**.

La finalitat primordial de la sessió d'anàlisi, és aprofundir per reorientar, per tant aquesta es una característica que senyala a aquest espai com un punt d'inflexió del que el professional espera un producte tècnic que li sigui útil per l'abordatge del cas.

Aquesta finalitat primordial ha de marcar aquesta sessió, així com la utilitat i aplicabilitat del productes que se'n derivin.

A banda tal com ja hem senyalat, sovint en podem esperar o inclús programar un benefici secundari de segon ordre, ens referim a **l'aprenentatge col·lectiu**.

Podem visualitzar 2 tipus de producte segons la finalitat de les sessions:

En relació al cas en si

- Una nova comprensió del cas (Hipòtesi(s) diagnòstica
 - Alternatives per la orientació del cas.
- El resum amb les conclusions tècniques serà per l'expedient del cas, i pot seguir la pauta metodològica.

En relació a un producte dirigit a l'equip o servei

Per aquest fi no serà necessari un protocol de conclusions tant pautat, tot i que depèn de la temàtica o tipus de cas podria ser útil el mateix protocol. En general s'espera un resum que faci èmfasi en el tipus de cas que s'hagi aprofundit com a model o temàtica específica tractada. En concret s'hauria de referènciar:

- Tipus d'actuació o elements tècnics concrets que s'han extret i es consideren model per altres casos.
 - Premisses general de referència per l'equip.
 - Conclusions i/o temes en les que s'ha avançat però cal continuar treballant.
- El resum serà una síntesi d'allò més rellevant i formarà part del material col·lectiu de l'equip, el qual haurà d'estar en lloc visible i accessible tant per la consulta com per que sigui base de futures sessions.

SESSIÓ D'ANÀLISI DE CASOS			
Protocol de presentació			
DATA		CSS	
Professional (s) que presenta		Nom	Perfil/Rol
Motiu actual de la presentació del cas a S.A.			
Genograma			
Antecedents significatius del cas i relat de la relació amb SSB:			
Com arriba al Serveis Socials. Via d'arribada. Derivació. Demanada /s. Qui .			
Problema/es identificats.			
Hipòtesi diagnòstica amb la que s'ha treballat.			
Solucions intentades i per que. Efectes. Últimes intervencions realitzades			
Episodis o etapes			
Altres			

SESSIÓ D'ANÀLISI DE CASOS		
Protocol d'anàlisi i discussió tècnica		
DATA		CSS
Professional (s) que presenta	Nom/ Perfil professional /Rol	
Professionals assistents : Nom / perfil professional:		
Conductor/a de la sessió:		
TEMES A REPENSAR:		
LA DEMANDA DE LA PERSONA USUÀRIA		
EL PROBLEMA DE LA PERSONA USUÀRIA		
LES POTENCIALITATS DE LA PERSONA I LA FAMÍLIA		
HIPÒTESI DIAGNÒSTICA AMB L'HA QUE S'HA TREBALLAT		
EXPECTATIVES I POSICIÓ DE LA PERSONA USUÀRIA RESPECTE DEL SERVEIS		
ESTRUCTURA I DINÀMICA FAMILIAR		
ESTRATÈGIES TÈCNIQUES UTILITZADES		
LA XARXA DE SERVEIS		
LA XARXA DE SUPORT I DE PROXIMITAT		

SESSIÓ D'ANÀLISI DE CASOS			
Protocol de conclusions tècniques			
DATA		CSS	
Professional (s) que presenta		Nom/ Perfil professional /Rol	
Professionals assistents : Nom / perfil professional:			
Conductor/a de la sessió:			
CONCLUSIONS TÈNIQUES			
NOVES HIPOTESIS DIAGNÓSTIQUES CONSIDERADES			
IDENTIFICACIÓ D'ALTERNATIVES POSSIBLES			
IDENTIFICACIÓ DE LÍMITS I DIFICULTATS			
NOVES ORIENTACIONS DEL PLA DE TREBALL IDENTIFICADES			
APRENTATGES I OBSERVACIONS DE LA SESSIÓ			

BIBLIOGRAFIA

Articles i material de referència a disposició:

- Vega, S. **Supervisión indirecta grupl..** Guia de presentación de casos. 1988
- Sabrarfen, R Vega, S. **Guia orientativa para una intervencion psicosocial.** 2.000
- Erpenberg. M. **Intervision i assessoramiento entre colegas.** RTS 163. i Programa de Formació . 2001
- **Que es un anàlisi de casos.** Servició occidental de salud . Guia conceptual i metodologica para Anàlisis de casos. 2006
- **Intervisión Guidelines.** UNODOC (Unitet Nations Office on Drugs and Crime). Project Office for the Baltic States 2010